

12.10.2011

Dnro TAS 349/2011

Dnro TAS 352/2011

Dnro TAS 363/2011

Dnro TAS 364/2011

Maskun Kalustetalo
Heikki Hirvonen, markkinointijohtaja
heikki.hirvonen@masku.com

MASKUN KALUSTETALON ”NAISTEN PÄIVÄT” –KAMPANJA

LAUSUNTOPYYNTÖ

Tasa-arvovaltuutettua on pyydetty selvittämään, ovatko Maskun Kalustetalon ”Naisten päivät” –kampanjan vain naisille suunnatut edut ristiriidassa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain eli tasa-arvolain kanssa.

Tasa-arvovaltuutetulle saatetun tiedon mukaan, Maskun Kalustetalo tarjoaa ”Naisten päivät” –kampanjan aikana, muun muassa, erinäisiä vain naisille suunnattuja tarjouksia, yli 300 euron oston yhteydessä 6 numeroa Avotakka tai Eeva -lehteä kaupan päälle (hintaa 40 tai 42 euroa), yli 600 euron oston yhteydessä kuljetus- ja kasauspalvelun puoleen hintaan sekä korotonta maksuaikaa.

ASIASSA HANKITTU SELVITYS

Tasa-arvovaltuutettu on pyytänyt asiasta selvityksen Maskun Kalustetalolta.

Maskun Kalustetalon selvitys

Maskun Kalustetalon asiasta antaman selvityksen mukaan yrityksen markkinointitiimi ei ole valmistellessaan kyseistä kampanjaa osannut huomioida tasa-arvolain säännöksiä ja yritys pahoittelee kampanjan mahdollisesti aiheuttamaa tasa-arvolain loukkausta.

Maskun Kalustetalon selvityksen mukaan ”Naisten päivät” –kampanjan tarkoituksena oli kohdentaa se naisille samalla tavalla kuin erinäisiä

kampanjoita on kohdennettu koululaisille ja opiskelijoille tai esimerkiksi äitienpäivän ja isänpäivän kunniaksi.

Annetusta selvityksestä ilmenee, että Maskun Kalustetalon tarjoama koroton maksuaika ei rajoitu pelkästään ”Naisten päivät” –kampanjaan, vaan se on voimassa koko ajan ja kaikille, siis myös miespuolisille asiakkaille.

”Naisten päivät” –kampanjaan kuulunut kuljetus- ja kasauspalvelua koskevan edun (600 euron ostoksesta kuljetus- ja kasauspalvelu puoleen hintaan) tarkkaa euromääräistä arvoa on vaikea arvioida koska kuljetuksen hinta vaihtelee paikkakunnittain ja matkan pituudesta johtuen. Myös kasauspalvelun euromääräistä hintaa on vaikea tarkkaan arvioida. Kuljetus- ja kasauspalvelua koskevan edun euromääräinen suuruus vaihtelee arviolta noin 40 euron ja 100 euron välillä.

Maskun Kalustetalo on ilmoittanut lopettaneensa ”Naisten päivät” –kampanjan ennen sen suunniteltua päättymispäivää tasa-arvovaltuutetun toimistolta saapuneen selvityspyynnön seurauksena.

TASA-ARVOVALTUUTETUN KANNANOTTO

Tasa-arvolain säännökset

Perustuslain 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen perusteella. Sukupuolten välisestä tasa-arvosta säädetään tarkemmin naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa eli tasa-arvolaissa.

Tasa-arvolain 7 §:n mukaan syrjintä välittömästi tai välillisesti sukupuolen perusteella on kielletty. Välittömällä syrjinnällä tasa-arvolaissa tarkoitetaan muun muassa naisten ja miesten asettamista eri asemaan sukupuolen perusteella. Välillisellä syrjinnällä puolestaan tarkoitetaan muun muassa eri asemaan asettamista sukupuoleen nähden neutraalilta vaikuttavan säännöksen, perusteen tai käytännön nojalla, jos menettelyn vaikutuksesta henkilöt voivat tosiasiallisesti joutua epäedulliseen asemaan sukupuolensa perusteella. Menettelyä, joka asettaa naiset ja miehet välillisesti eri asemaan, ei kuitenkaan ole pidettävä syrjintänä, jos sillä pyritään hyväksyttävään tavoitteeseen ja valittuja keinoja on pidettävä aiheellisina ja tarpeellisina tähän tavoitteeseen nähden.

Tasa-arvolain 8 e §:n mukaan tavaroiden tai palvelujen tarjoajan menettelyä on pidettävä tasa-arvolaissa kiellettynä syrjintänä, jos henkilö asetetaan yleisesti saatavilla olevien tavaroiden ja palvelujen tarjonnassa sukupuolen perusteella muita epäedullisempaan asemaan tai häntä muutoin kohdellaan tasa-arvolain 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Tasa-arvolain 8 e §:n syrjinnän kieltoa sovelletaan myös kalusteliikkeisiin ja näiden tarjoamiin palveluihin.

Tavaroiden ja palveluiden tarjoaminen yksinomaan tai pääasiallisesti toisen sukupuolen edustajille on kuitenkin sallittua, jos se on perusteltua oikeutetun

tavoitteen saavuttamiseksi ja tähän tavoitteeseen pyritään asianmukaisin ja tarpeellisin keinoin.

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta totesi tasa-arvolain 8 e §:n säätämisen yhteydessä, että esimerkiksi äitienpäivää tai isänpäivää koskevat toiselle sukupuolelle kohdistetut tarjoukset ovat edelleen mahdollisia, jos kyse on vain harvoin annettavasta huomionosoituksesta, jonka rahallinen arvo on suhteellisen pieni.

Tasa-arvovaltuutettu valvoo tasa-arvolain noudattamista. Jos tasa-arvovaltuutettu havaitsee, että esimerkiksi tavaran tai palvelujen tarjoaja toimii tasa-arvolain syrjintäkiellon vastaisesti, valtuutetun tulee ohjein ja neuvoin pyrkiä siihen, ettei menettelyä jatketa tai uusita. Tasa-arvovaltuutettu voi saattaa tasa-arvolain rikkomista koskevan asian tasa-arvolautakunnan käsiteltäväksi. Tasa-arvolautakunta voi kieltää sitä, joka on menetellyt tasa-arvolain vastaisesti, jatkamasta tai uusimasta menettelyä, tarvittaessa sakon uhalla.

Tasa-arvolakia rikkonut tavaran tai palvelujen tarjoaja voidaan tuomioistuimessa tuomita suorittamaan syrjitylle vähintään 3240 euron suuruinen hyvitys. Hyvitystä määrättäessä on kuitenkin aina otettava huomioon muun muassa syrjinnän laatu, laajuus ja kesto. Hyvitystä voidaan alentaa tai se voidaan poistaa kokonaan, jos tämä on kohtuullista, kun otetaan huomioon rikkojan taloudellinen asema ja pyrkimykset estää tai poistaa menettelyn vaikutukset sekä muut olosuhteet. Syrjityksi itsensä kokoneiden asiakkaiden tulee kertoa asiasta tavaran tai palvelun tarjoajalle, jotta tällä on mahdollisuus korjata menettelynsä.

Syrjintä elinkeinotoiminnassa on myös kriminalisoitu rikoslaissa. Rikoslain 11 luvun 9 §:n mukaan kiellettyä on muun muassa sellainen menettely, että joku asetetaan ilmeisen eriarvoiseen tai muita huonompaan asemaan sukupuolen perusteella. Tämän kiellon rikkomisen seuraamuksena on sakkoa tai vankeutta enintään kuusi kuukautta.

Tapauksen arviointia

Maskun Kalustetalon ”Naisten päivät” –kampanja on tarjonnut naisille muun muassa yli 300 euroa oston yhteydessä 6 numeroa Avotakka tai Eeva -lehteä kaupan päälle. Etuuden hinta on Eeva -lehden osalta ollut 42 euroa ja Avotakka-lehden osalta 40 euroa.

Kampanja on lisäksi tarjonnut naisille yli 600 euron oston yhteydessä kuljetus- ja kasauspalvelun puoleen hintaan. Kuljetus- ja kasauspalvelua koskevan etuuden on arvioitu noin 40–100 euron suuruiseksi.

Korottoman maksuajan osalta Maskun Kalustetalo on ilmoittanut, että etuus ei rajoitu pelkästään ”Naisten päivät” –kampanjaan, vaan se on voimassa koko ajan ja kaikille, siis myös miespuolisille asiakkaille.

Tavaroiden ja palveluiden tarjoaminen yksinomaan tai pääasiallisesti toisen sukupuolen edustajille on siis tasa-arvolain mukaan edelleen sallittua tietyissä rajatuissa tilanteissa. Esimerkiksi äitienpäivää tai isänpäivää koskevat toiselle sukupuolelle kohdistetut tarjoukset ovat edelleen mahdollisia, jos kyse on vain harvoin annettavasta huomionosoituksesta, jonka rahallinen arvo on suhteellisen pieni.

Maskun Kalustetalon ”Naisten päivät” –kampanjan vain naisille suunnattuja tarjouksia voidaan pitää rahalliselta arvoltaan huomattavina. Yli kaksi viikkoa kestävää kampanjaa ei myöskään voi verrata äitienpäivään tai isänpäivään kohdistuvaan yhden päivän pituiseen kampanjaan.

Kun otetaan huomioon asiayhteys ja kampanjan tavoite, ja koska menettely, jolle ei voida katsoa olevan muuta hyväksyttävää syytä kuin sukupuoli, on asettanut miehet epäedullisempaan asemaan sukupuolen perusteella, tasa-arvovaltuutettu katsoo, että Maskun Kalustetalon ”Naisten päivät” –kampanja on ollut tasa-arvolain vastainen.

Tasa-arvovaltuutettu kehottaa Maskun Kalustetaloa ottamaan vastaisuudessa huomioon myös tasa-arvolain tavaroiden ja palveluiden saatavuutta ja tarjontaa koskevia säännöksiä valmistellessaan kampanjoitaan.

Tasa-arvovaltuutettu

Pirkko Mäkinen

Ylitarkastaja

Mikko Lempinen